

LEMMINKÄISEN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 2011:

Kilpailukyky vahvistui ja kannattavuus parani selvästi

Keskeistä loka-joulukuussa 2011 verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon: Viimeisellä neljänneksellä tuloutui odotetusti paljon omaperusteista asuntotuotantoa

- Liikevaihto kasvoi loka-joulukuussa 31 prosenttia ja oli 659,0 milj. euroa (503,6).
- Kansainvälisen liiketoiminnan määrä kasvoi 82 prosenttia ja oli 231,2 milj. euroa (127,0)
- Tilauskanta kasvoi 14 prosenttia ja oli vuoden 2011 lopussa 1 400,4 milj. euroa (1 226,4).
- Liikevoitto parani ja oli 9,2 milj. euroa (5,3). Liikevoittoprosentti oli 1,4 % (1,1).
- Tulos ennen veroja parani ja oli 3,0 milj. euroa (0,1).
- Osakekohtainen tulos oli -0,03 euroa (-0,14).

Keskeistä vuonna 2011 verrattuna edellisvuoteen: Tulos parani merkittävästi, etenkin infrarakentamisessa vuosi oli erinomainen

- Liikevaihto kasvoi 24 prosenttia ja oli 2 274,1 milj. euroa (1 829,6).
- Kansainvälisen liiketoiminnan määrä kasvoi 44 prosenttia ja oli 780,3 milj. euroa (543,5).
- Liikevoitto kasvoi ja oli 53,5 milj. euroa (29,6). Liikevoittoprosentti oli 2,4 % (1,6).
- Tulos ennen veroja yli nelinkertaistui ja oli 34,6 milj. euroa (7,6).
- Osakekohtainen tulos oli 1,77 euroa (0,02).
- Tilikauden taseen loppusumma oli 1 242,8 milj. euroa (1 062,0) ja korollinen nettovelka 401,2 milj. euroa (349,2).
- Hallituksen esitys osingosta 0,50 euroa osakkeelta (0,50)
- Vuoden 2011 liikevoitto ja tulos ennen veroja eivät sisällä kattoliiketoiminnan myynnin vaikutusta 15,3 milj. euroa
- Vuoden 2011 tulosta parantaa Mesta Industri AS:n yrityskaupassa syntynyt negatiivinen liikearvo 11,0 milj. euroa

Avainluvut, IFRS, milj. euroa	10-12/2011	10-12/2010	Muutos	1-12/2011	1-12/2010	Muutos
Liikevaihto	659,0	503,6	31 %	2 274,1	1 829,6	24 %
-josta kansainvälistä toimintaa	231,2	127,0	82 %	780,3	543,5	44 %
Liikevoitto	9,2	5,3	74 %	53,5	29,6	81 %
Liikevoitto-%	1,4	1,1		2,4	1,6	
Tulos ennen veroja	3,0	0,1		34,6	7,6	yli 100 %
Tulos lopetetuista toiminnoista		-0,5		11,3	-0,6	
Tilikauden tulos	-0,1	-1,9		35,6	1,2	yli 100 %
Osakekohtainen tulos, euroa	-0,03	-0,14	79 %	1,77	0,02	yli 100 %
Liiketoiminnan rahavirta	-20,8	45,1		-7,1	-37,2	81 %

Avainluvut, milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010	Muutos
Tilaukanta	1 400,4	1 226,4	14 %
- josta myymätön osuus	206,3	135,3	53 %
- josta kansainvälistä toimintaa	482,5	294,3	64 %
Taseen loppusumma	1 242,8	1 062,0	17 %
Korollinen nettovelka	401,2	349,2	15 %
Omavaraisuusaste, %	30,8	35,0	
Nettovelkaantumisaste, %	114,5	105,7	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	10,8	7,0	

Toimitusjohtaja Timo Kohtamäki:

Lemminkäisen toimitusjohtaja Timo Kohtamäki on tyytyväinen viime vuonna aikaansaatuun käännteeseen:

”Liikevaihtomme, tuloksemme ja tilaukantomme kasvoivat, mikä kertoo kilpailukykyimme parantumisesta. Viime vuonna kehitimme tuotannon tehokkuutta ja hankintatoimintaa sekä aloitimme 50 miljoonan euron tehostamisohjelman. Tuloksia saimme jo nyt, vaikka täysimääräisesti hyödyt tulevat näkyviin vasta tulevina vuosina.”

Selvimmän kilpailukykyyn kehittyminen näkyi Lemminkäisen infrarakentamisessa, jossa perinteisen asfaltti- ja kiviainestoinnin rinnalle ovat nousseet vahvat erikoisosaamisen alueet kallio- ja pohjarakentamisessa. ”Raaka-ainekustannusten noususta huolimatta infrarakentaminen paransi tulostaan merkittävästi. Varsinkin Tanskan ja Norjan liiketoiminnoissa oli vahva vuosi”, Kohtamäki toteaa. ”Myös asuntokauppa kävi tasaisesti koko vuoden, ja tulos oli hyvä.”

Vuonna 2012 Lemminkäisen tavoitteena on kannattavuuden parantaminen ja taseen vahvistaminen. ”Siirrämme liiketoiminnan painopistettä paremmin kannattaviin segmentteihin – esimerkiksi omaperustaiseen asuntorakentamiseen Suomessa ja Pietarissa. Vahvistamme myös talotekniikan huolto- ja ylläpitopalveluita. Heikommissa liiketoiminnoissa etsimme ratkaisuja toiminnan tehostamiseen ja kustannusten karsimiseen. Tasetta vahvistaaksemme olemme kiinnittäneet erityistä huomiota käyttöpääoman hallintaan ja optimointiin. Tavoitteenamme on vapauttaa nettokäyttöpääomaa noin 100 miljoonaa euroa vuoden 2013 loppuun mennessä”, Kohtamäki linjaa.

Ohjeistuksen toteutuminen vuonna 2011

Lemminkäinen arvioi vuoden 2010 lopussa, että vuonna 2011 sen liikevaihto kasvaa ja tulos ennen veroja on selvästi parempi kuin vuonna 2010. Yhtiö piti ohjeistuksensa muuttumattomana koko vuoden. Vuonna 2011 Lemminkäisen liikevaihto kasvoi 24 prosenttia ja tulos ennen veroja lähes viisinkertaistui edellisvuoteen verrattuna.

Ohjeistus vuodelle 2012

Lemminkäinen arvioi, että vuonna 2012 sen liikevaihto pysyy vuoden 2011 tasolla ja tulos ennen veroja on parempi kuin vuonna 2011. Lemminkäisen arvio liikevaihdon ja tuloksen kehityksestä perustuu yhtiön edellisvuotta parempaan tilaukantaan ja tilaukannan katekantaan. Oletuksena myös on, että markkinatilanne ei merkittävästi heikkene vuoden 2011 lopusta.

Markkinanäkymät

Suomessa rakentamisen kokonaismäärän vuonna 2012 arvioidaan pysyvän vuoden 2011 tasolla. Alan yritysten työkanta on vuoteen 2012 lähdeittäessä kohtuullisen hyvä. Epävarmat talousnäkymät saattavat jarruttaa uusien hankkeiden käynnistymistä. Alueelliset erot korostuvat ja rakentamisen arvioidaan olevan vilkkaampaa pääkaupunkiseudulla ja kasvukeskuksissa kuin muualla maassa. Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa infrarakentamisen määrän ennustetaan kasvavan noin 3-8 prosenttia vuonna 2012. Pietarissa uusien asuntojen tarve on edelleen suuri.

Tiedotustilaisuus

Suomenkielinen tiedotustilaisuus analyytikoille ja medialle järjestetään torstaina 9. helmikuuta klo 14.00 Lemminkäisen pääkonttorilla, osoitteessa Salmisaarenaukio 2, Helsinki. Tilinpäätöstiedotteen esittelee toimitusjohtaja Timo Kohtamäki. Tilinpäätöstiedotetta koskeva esitysmateriaali suomeksi ja englanniksi on saatavissa yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.lemminkainen.fi.

Varsinainen yhtiökokous 2012

Lemminkäinen Oyj:n vuoden 2012 varsinainen yhtiökokous pidetään aiemmin ilmoitetusta suunnitellusta ajankohdasta poiketen maanantaina 2.4.2012 klo 14:00. Yhtiökokoukseen on oikeus osallistua osakkeenomistajalla, joka on 21.3.2012 rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Lisää tietoa Lemminkäisen yhtiökokouksesta ja siihen ilmoittautumisesta on saatavissa yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.lemminkainen.fi.

Vuoden 2012 taloudelliset tiedotteet

Lemminkäinen Oyj julkistaa vuoden 2012 aikana tilinpäätöstiedotteen ja kolme osavuosikatsausta seuraavasti:

- 9.2.2012 – Tilinpäätöstiedote 2011
- 3.5.2012 – Osavuosikatsaus, tammi-maaliskuu 2012
- 2.8.2012 – Osavuosikatsaus, tammi-kesäkuu 2012
- 1.11.2012 – Osavuosikatsaus, tammi-syyskuu 2012

LEMMINKÄINEN OYJ

Konsernaviestintä

LISÄTIETOJA:

Timo Kohtamäki, toimitusjohtaja, puh. 02071 53263
Robert Öhman, talous- ja rahoitusjohtaja, puh. 02071 53515
Katri Sundström, sijoittajasuhteet, puh. 02071 54813

LIITTEET:

Tilinpäätöstiedote 2011
Tilinpäätöstiedotteen taulukko-osa

JAKELU:

NASDAQ OMX Helsinki
keskeiset tiedotusvälineet
www.lemminkainen.fi

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE 1.1.-31.12.2011

TOIMINTAYMPÄRISTÖ 2011

Suomi

Rakentamisen toimintaympäristö oli vuoden ensimmäisellä puoliskolla vakaa, mutta syksyllä epävarmuus lisääntyi selvästi. Kuluttajien heikentynyt luottamus ei kuitenkaan näkynyt asuntokaupassa, joka kävi tasaisesti läpi vuoden. Matala korkotaso, työttömyyden vähäinen kasvu ja kasvukeskuksiin suuntautuva muuttoliike ylläpitivät uusien asuntojen kysyntää.

Toimitilarakentamisen määrä kääntyi vuonna 2011 kasvuun kahden peräkkäisen laskuvuoden jälkeen. Toimitilarakentamisen vuotuinen kokonaismäärä jäi edelleen noin viidenneksen huippuvuoden 2008 vastaavaa määrää pienemmäksi. Kiinteistömarkkinoiden kaupankäynti hiljentyi loppuvuodesta ja etenkin kasvukeskusten ulkopuolella olevien kohteiden tuottovaatimukset kääntyivät hienoiseen nousuun. Liikerakennushankkeita oli paljon vireillä. Vuokralaisten saaminen oli kuitenkin haasteellista, mikä hidasti hankkeiden käynnistymisiä. Teollisuusrakentamisessa vuotuiset aloitusmäärät ovat vuoden 2008 laman jälkeen jääneet pitkän aikavälin keskiarvon alapuolelle.

Infrarakentamisen kokonaismäärä supistui kolmatta vuotta peräkkäin. Valtio ja kunnat leikkasivat perustienpitoon ja katuinvestointeihin suunnattuja määrärahojaan. Kalliorakentamisessa markkinatilanne oli hyvä. Kysyntää ylläpitivät etenkin kasvukeskusten maanalaiset louhintatyöt ja Pohjois-Suomen kaivosinvestoinnit. Talonrakentamisen uudistyt pitivät pohja- ja betonirakentamisen sekä kiviainesten kysynnän hyvällä tasolla. Bitumituotteiden kallistumisesta huolimatta päällystysmäärien volyymi pysyi lähes edellisvuoden tasolla.

Talonrakentamisen kasvu lisäsi taloteknisten urakoiden sekä huolto- ja ylläpitopalveluiden kysyntää. Sähköurakoinnissa kysyntä laski kesän jälkeen, mutta kysynnän alueelliset erot olivat suuria. Talotekniikan korjausrakentamisessa työkantaa kasvattivat asuintalojen linjasaneeraukset sekä talojen energiatehokkuutta lisäävät korjaustyöt ja lämmitystapamuutokset.

Muut markkinat

Ruotsissa vilkkaana jatkunut kaivostoiminta ja suuret tunnelihankkeet pitivät kalliorakentajien työtilanteen hyvänä vuonna 2011. Ruotsin valtio on panostanut merkittävästi maan infrastruktuurin kehittämiseen, mikä on kasvattanut infrarakentamisen kokonaismäärää jo useana vuotena peräkkäin. Ruotsin talonrakentamisessa etenkin korjausrakentamisen markkinatilanne oli hyvä.

Infrarakentamisen määrä sekä Norjassa että Tanskassa kasvoi noin 5 prosenttia vuonna 2011. Molemmissa maissa päällystyskausi oli edellisvuotta parempi. Infrarakentamisen kysyntää lisäsivät myös energiahuoltosektorin kasvu ja useat käynnissä olevat tie- ja ratahankkeet.

Baltian maissa talous lähti elpymään, mutta rakentaminen oli vielä melko vähäistä. Teiden rakennus- ja peruskorjaushankkeita käynnistyi edellisvuotta enemmän. Virossa infrarakentamisen kysyntä kasvoi muita Baltian maita nopeammin.

Euroconstructin arvion mukaan Venäjällä Pietarin alueella uudisasuntorakentamisen määrä kasvoi noin 10 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, ja sen arvo oli noin 2,8 mrd. euroa. Uusien asuntojen hinnat nousivat noin 8 prosenttia. Asuntorakentamisen kysyntää Venäjällä tukivat etenkin kuluttajien ostovoiman kasvu ja parantuneet lainansaantimahdollisuudet. Yhä useampi asunnonostaja rahoittaa asuntonsa lainalla, ja myönnettyjen asuntoluottojen määrä kasvoi selvästi.

STRATEGIAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2011 JA STRATEGIAN TÄSMENNYKSET

Lemminkäinen julkisti nykyisen strategiansa marraskuussa 2009, ja se tehtiin kaudelle 2010 – 2013. Lokakuussa 2011 yhtiö täsmensi strategiaansa ja vahvisti taloudelliset tavoitteet.

Lemminkäisen strategiset päätavoitteet ovat kannattava kasvu ja vakavaraisuuden vahvistaminen. Yhtiön liikevaihdon kasvutavoite on keskimäärin 10 prosenttia strategiakauden 2010 - 2013 loppuun mennessä. Konsernin muut taloudelliset tavoitetasot ovat: sijoitetun pääoman tuotto yli 18 prosenttia ja omavaraisuusaste vähintään 35 prosenttia. Osinkoa yhtiö pyrkii jakamaan vähintään 40 prosenttia tilikauden tuloksesta.

Taloudelliset tavoitetasot ja niiden toteutuminen vuonna 2011

Lemminkäisen taloudelliset tavoitteet	Tavoitetaso	Toteutunut 2011	Toteutunut 2010
Sijoitetun pääoman tuotto	yli 18 % strategiakauden lopussa	10,8 %	7,0 %
Omavaraisuusaste	vähintään 35 %	30,8 %	35,0 %
Liikevaihdon kasvu	keskimäärin 10 % strategiakauden loppuun mennessä	24 %	-4 %
Osingonmaksu	40 % tilikauden tuloksesta	28 % ¹⁾	yli 100 %

¹⁾ hallituksen ehdotus osingonjaosta

Vuonna 2011 Lemminkäisen liikevaihto kasvoi 24 prosenttia ja tulos ennen veroja yli nelinkertaistui. Myös sijoitetun pääoman tuotto, 10,8 prosenttia, parani edellisvuodesta. Kannattavuus ei kuitenkaan vielä ole yhtiön tavoitteiden mukainen, mutta kehitys on oikeansuuntaista. Syksyn 2011 strategiatäsmennykset ja Lemminkäisen käynnistämä tehostamisohjelma tähtäävät ensisijaisesti konsernin kannattavuuden parantamiseen. Omavaraisuusaste heikkeni viime vuodesta ja oli 30,8 prosenttia. Tämä johtui Lemminkäisen liiketoiminnan volyymin ja omaperustaiseen asuntotuotantoon sitoutuneen pääoman kasvusta. Osingonjakoehdotus vuodelta 2011 on 0,50 euroa osakkeelta, mikä on 28,3 prosenttia yhtiön tilikauden tuloksesta. Vuonna 2010 yhtiö jakoi osinkoa 0,50 euroa osakkeelta tilikauden tuloksen ollessa 0,02 euroa / osake.

Strategian täsmennyksen pääkohdat syksyllä 2011

Lemminkäinen julkisti 10.10.2011 täsmennykset vuonna 2013 päättyvälle strategiakaudelle. Yhtiön strategiset päätavoitteet sekä taloudelliset tavoitetasot pidettiin ennallaan.

Liiketoiminnoissa painopistettä siirretään parempaa kannattavuutta tuottaviin segmentteihin. Talonrakentamisessa Lemminkäisen tavoitteena on kasvattaa omaperustaisen tuotannon osuutta yli 50 prosenttiin toimialan liikevaihdosta (n.

30 % vuonna 2011) ja vahvistaa yhtiön markkinaosuutta asuntorakentamisessa. Myös talotekniikan huolto- ja ylläpitopalveluita vahvistetaan. Tavoitteena on nostaa palveluliiketoiminnan osuus talotekniikka-toimialan liikevaihdosta noin 50 prosenttiin (noin 30 % vuonna 2011).

Kasvua Lemminkäinen hakee erityisesti sen kansainvälisistä toiminnoista. Pietarin asuntorakentamisessa tavoitteena on aloittaa vuosittain noin 1 000 asunnon rakentaminen. Norjan, Tanskan ja Ruotsin infrarakentamisessa tavoitteena on kasvattaa liikevaihtoa yhteensä noin 100 miljoonalla eurolla vuosina 2012 - 2013. Päällystystoiminnan ohella Lemminkäinen hakee kasvua infrarakentamisen erikoisurakoinnista, jossa yhtiö on saavuttanut hyvän kilpailuaseman muun muassa kallio- ja pohjarakentamisen kasvavilla pohjoismaisilla markkinoilla. Kasvua toteutetaan tarvittaessa yrityskaupoilla.

Tehostamisohjelmalla tukea strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi

Strategian täsmennyksen yhteydessä Lemminkäinen käynnisti tehostamisohjelman kannattavuuden parantamiseksi. Ohjelman tavoitteena ovat vuositason 50 miljoonan euron kustannussäästöt vuoden 2013 jälkeen. Hankintatoimen tehostamisen osuus tavoitteesta on noin 30 miljoonaa euroa. Noin 20 miljoonan euron säästöjä tavoitellaan esimerkiksi tehostamalla omaa toimintaa, nykyisiä prosesseja, toimipisteverkostoa sekä organisaatio- ja johtamisrakenteita. Osana tehostamisohjelmaa Lemminkäinen aloitti syksyllä 2011 yt-neuvottelut henkilöstöryhmiensä kanssa. Neuvotteluiden tuloksena Lemminkäinen vähentää henkilöstöään enintään 300 henkilötyövuotta vuosien 2011-2012 aikana.

Kansainvälisistä toiminnoista neljäs toimiala

Kannattavan kasvun ja yhtiön kilpailukyvyyn varmistamiseksi kansainvälisessä toimintaympäristössä Lemminkäinen muodosti 1.1.2012 alkaen kansainvälisistä toiminnoista uuden, neljännen toimialan. Suomen ohella Lemminkäisen päämarkkina-alueet ovat Venäjä, muut Pohjoismaat ja Baltian maat.

LIKEVAIHTO

Liikevaihto toimialoittain, milj. euroa	10-12/2011	10-12/2010	Muutos	1-12/2011	1-12/2010	Muutos
Talonrakentaminen	288,2	247,7	16 %	894,1	770,2	16 %
Infrarakentaminen	317,1	225,5	41 %	1 178,8	932,9	26 %
Talotekniikka	84,7	74,1	14 %	293,9	269,1	9 %
Muut toiminnot ja konsernieliminoinnit	-14,6	-18,6	22 %	-59,4	-61,2	3 %
Toimialat yhteensä	675,3	528,7	28 %	2 307,4	1 911,0	21 %
Täsmätyserät	-16,3	-25,1	35 %	-33,3	-81,4	59 %
Konserni yhteensä (IFRS), - josta kansainvälistä toimintaa	659,0 231,2	503,6 127,0	31 % 82 %	2 274,1 780,3	1 829,6 543,5	24 % 44 %

Vuoden 2011 viimeinen neljännes

Konsernin liikevaihto loka-joulukuussa kasvoi 31 % edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ja oli 659,0 milj. euroa (503,6). Liikevaihtoa kasvatti omaperustainen asuntotuotanto, infrarakentamisen erikoisurakointi sekä Norjan ja

Tanskan päällystystoiminta. Vilkastunut talonrakentaminen lisäsi myös taloteknisten urakoiden sekä huollon ja ylläpitopalveluiden kysyntää.

Vuosi 2011

Lemminkäisen liikevaihto kasvoi 24 prosenttia ja oli 2 274,1 milj. euroa (1 829,6). Liikevaihto kasvoi kaikilla konsernin toimialoilla. Suomessa asuntotuotanto lisääntyi edellisvuodesta, ja Lemminkäisellä valmistui kaikkiaan 1 077 (418) omaperustaista asuntoa. Infrarakentamisessa liikevaihtoa kasvattivat kasvukeskusten maanlaiset infrahankkeet sekä Pohjois-Suomen kaivoslouhintatyöt. Vilkas talonrakentaminen lisäsi myös kiviaineisten, betonituotteiden sekä taloteknisten palveluiden kysyntää.

Lemminkäisen päämarkkina-alueet Suomen ohella ovat Venäjä, muut Pohjoismaat ja Baltian maat. Yhtiön kansainvälisen toiminnan liikevaihto vuonna 2011 kasvoi 44 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja oli 780,3 milj. euroa (543,5). Lemminkäisen päällystysurakoinnin kasvua Norjassa lisäsi Mesta Industri AS:n yritysosto. Kuluvana vuonna yhtiön liikevaihto Norjan päällystyksessä oli ensimmäistä kertaa Suomea suurempi. Myös Tanskan ja Baltian infraliiketoiminta sekä talonrakentaminen Ruotsissa oli edellisvuotta vilkkaampaa. Venäjän toiminnan liikevaihto oli suunnilleen edellisvuoden tasolla.

Tilikauden liikevaihdosta 66 % (71) tuli Suomesta, 23 % (17) muista Pohjoismaista, 5 % (5) Venäjältä ja 6 % (7) muista maista.

LIKEVOITTO

Liikevoitto toimialoittain, milj. euroa	10-12/2011	10-12/2010	Muutos	1-12/2011	1-12/2010	Muutos
Talonrakentaminen	15,6	18,1	-14 %	16,3	25,6	-36 %
Infrarakentaminen	-3,6	-4,9	27 %	63,9	15,3	yli 100 %
Talotekniikka	4,3	-1,7		5,2	4,5	16 %
Muut toiminnot	-5,9	-4,6	-28 %	-16,6	-15,6	-6 %
Toimialat yhteensä	10,5	6,7	57 %	68,8	29,7	yli 100 %
Täsmätyserät	-1,3	-1,4	7 %	-15,3	-0,1	yli 100 %
Konserni yhteensä (IFRS)	9,2	5,3	74 %	53,5	29,6	81 %

Liikevoitto-% toimialoittain	10-12/2011	10-12/2010	1-12/2011	1-12/2010
Talonrakentaminen	5,4	7,3	1,8	3,3
Infrarakentaminen	-1,1	-2,2	5,4	1,6
Talotekniikka	5,1	-2,3	1,8	1,7
Konserni yhteensä (IFRS)	1,4	1,1	2,4	1,6

Vuoden 2011 viimeinen neljännes

Konsernin liikevoitto loka-joulukuussa kasvoi 74 prosenttia ja oli 9,2 milj. euroa (5,3). Liikevoittoprosentti oli 1,4 % (1,1). Talonrakentamisessa vuoden 2011 tulos painottui odotetusti viimeiselle neljännekselle, mikä johtui oman

asuntotuotannon valmistumisesta vasta loppuvuonna. Vertailukaudella vuonna 2010 toteutui myös kertaluonteisia kaluston myyntivoittoja. Infrarakentamisessa päällystyskausi jatkui edellisvuotta pidempään. Talotekniikassa toteutetut tehostamistoimenpiteet kannattavuuden parantamiseksi alkoivat näkyä loppuvuonna toimialan tuloksessa.

Vuosi 2011

Lemminkäisen liikevoitto vuonna 2011 kasvoi 81 prosenttia ja oli 53,5 milj. euroa (29,6). Liikevoittoprosentti oli 2,4 % (1,6). Infrarakentamisessa tulos yli nelinkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Kannattavuus parani etenkin betoniliiketoiminnassa sekä Norjan ja Tanskan päällystystoiminnassa. Talonrakentamisessa omaperustaista asuntotuotantoa valmistui edellisvuotta enemmän. Toimialan tulosta rasitti kuitenkin urakkatuotannon heikko kannattavuus ja rakennuskustannusten nousu. Vertailuvuonna 2010 toteutui kertaluonteisia kaluston myyntivoittoja. Talotekniikassa kannattavuus parani etenkin vuoden toisella puoliskolla piristyneen markkinatilanteen ja yhtiön sisäisten tehostamistoimenpiteiden johdosta.

Lemminkäisen vuoden 2011 liikevoittoa parantaa myös Mesta Industri AS:n yrityskaupasta tuloutunut negatiivinen liikearvo, 11 milj. euroa. Konsernin liikevoitto ei sisällä kattoliiketoiminnan myyntivoittoa 15,3 milj. euroa. Tämän vaikutus näkyy konsernin tilikauden tuloksessa ja osakekohtaisessa tuloksessa.

TILAUSKANTA

Tilaukanta toimialoittain, milj. euroa	31.12.2011	31.12.2010	Muutos
Talonrakentaminen	768,5	683,9	12 %
- josta myymätön osuus	206,3	135,3	52 %
Infrarakentaminen	521,8	416,6	25 %
Talotekniikka	110,0	125,9	-13 %
Konserni yhteensä,	1 400,4	1 226,4	14 %
- josta kansainvälistä toimintaa	482,5	294,3	64 %

Lemminkäisen tilaukanta kasvoi 14 prosenttia ja oli 1 400,4 milj. euroa (1 226,4). Talonrakentamisessa Suomen tilaukanta oli edellisvuoden tasolla, mutta kansainvälisen toiminnan tilaukanta kasvoi. Infrarakentamisessa tilaukantaa kasvattivat kalliorakentaminen, pohja- ja insinöörirakentaminen sekä kansainvälinen liiketoiminta. Talotekniikassa tilaukanta jäi jonkin verran viime vuotta pienemmäksi, mutta alan näkymät etenkin ensimmäiselle vuosipuoliskolle ovat melko hyvät. Talotekniikassa on kiinnitetty aiempaa enemmän huomiota tilaukannan kannattavuuteen.

Lemminkäisen kansainvälinen tilaukanta kasvoi 64 prosenttia edellisvuodesta ja oli 482,5 milj. euroa (294,3). Kansainvälistä tilaukantaa kasvatti Venäjän asuntotuotanto, kun yhtiö käynnisti vuoden 2011 lopussa noin 400 asunnon kohteen Pietarissa Vasilin saarella. Infrarakentamisessa tilaukanta kasvoi etenkin Norjan, Tanskan ja Viron päällystystoiminnassa. Konsernin tilaukannasta 66 (76) prosenttia tuli Suomesta, 20 (16) prosenttia muista Pohjoismaista, 7 (3) prosenttia Venäjältä ja 7 (5) prosenttia Baltian maista ja muista maista.

TASE, RAHOITUS JA RAHAVIRTA

Taseen loppusumma 31.12.2011 oli 1 242,8 milj. euroa (1 062,0). Tasetta kasvattivat Lemminkäisen liiketoiminnan kasvu sekä kasvaneet panostukset omaperustaiseen asuntotuotantoon.

Konsernin sijoitetun pääoman tuotto parani ja oli 10,8 prosenttia (7,0). Omavaraisuusaste laski edellisvuodesta ja oli 30,8 prosenttia (35,0). Omavaraisuusastetta heikensi taseen kasvu. Nettovelkaantumisaste oli 114,5 % (105,7). Käyttöpääoma kasvoi 20 prosenttia ja oli 861,4 milj. euroa (720,6). Nettokäyttöpääoma oli 435,7 milj. euroa (388,6). Lemminkäisen tavoitteena on saavuttaa strategiakauden 2010 – 2013 loppuun mennessä 18 prosentin tuotto sijoitetulle pääomalle ja 35 prosentin omavaraisuusaste. Yhtiön tavoitteena on myös vähentää nettokäyttöpääomaa noin 100 miljoonalla eurolla.

Korollisen velan määrä tilikauden päättyessä oli 431,6 milj. euroa (375,5), josta pitkäaikaista korollista velkaa oli 194,6 milj. euroa (214,1) ja lyhytaikaista korollista velkaa oli 237,0 milj. euroa (161,4). Korollinen nettovelka oli 401,2 milj. euroa (349,2). Korollisista veloista 38 prosenttia oli sidottu kiinteään korkoon ja kaikkien korollisten velkojen rahoituskustannus 31.12.2011 oli keskimäärin 3,4 prosenttia.

Lemminkäisen korollisesta velasta 17 % (17) oli lainoja rahoituslaitoksilta, 28 % (20) yritystodistuksia, 12 % (8) omaperustaiseen asunto- ja toimitilatuotantoon liittyviä projektilainoja, 15 % (24) työeläkeyhtiölainoja, 14 % (15) rahoitusleasingvelkoja ja 14 % (16) joukkovelkakirjalainoja. Lisäksi yhtiöllä oli tilikauden päättyessä käyttämättä sitovia luottolimiittejä 140,7 milj. euroa (160,0).

Osaan konsernin lainajärjestelyistä sisältyy kaksi kvartaaleittain tarkasteltavaa taloudellisesta tunnuslukumittaria (kovenanttia): omavaraisuusaste ja nettovelka/käyttökate.

Nettorahoituskulut katsauskaudella olivat 18,9 milj. euroa (22,0), mikä oli 0,8 % (1,2) liikevaihdosta. Konsernin rahoituskuluja ovat vähentäneet vuoden 2010 lopussa tehdyt rahoitusjärjestelyt.

Vuoden kolmannella neljänneksellä Lemminkäinen varautui rahoitusmarkkinoiden epävarmuuteen vahvistamalla kassavarantoa. Tilikauden lopussa kassavarantoa vähennettiin, ja yhtiön likvidit varat 31.12.2011 olivat 30,4 milj. euroa (26,3).

Rahavirtalaskelman mukainen liiketoiminnan rahavirta vuonna 2011 oli -7,1 milj. euroa (-37,2). Liiketoiminnan rahavirtaan vaikutti etenkin omaperustaisen asuntotuotannon myyntivaraston kasvu.

TOIMIALAT

TALONRAKENTAMINEN

Avainluvut, milj. euroa	10-12/2011	10-12/2010	Muutos	1-12/2011	1-12/2010	Muutos
Liikevaihto	288,2	247,7	16 %	894,1	770,2	16 %
Liikevoitto	15,6	18,1	-14 %	16,3	25,6	-36 %
Liikevoitto-%	5,4	7,3		1,8	3,3	
Tilaukanta vuoden lopussa				768,5	683,9	12 %
-josta myymätön osuus				206,3	135,3	52 %

Vuoden 2011 viimeinen neljännes:

Talonrakentamisen liikevaihto vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvoi 16 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta ja oli 288,2 milj. euroa (247,7). Kasvu tuli pääosin omaperustaisesta asuntotuotannosta. Loka-joulukuun liikevoitto laski 14 % ja oli 15,6 milj. euroa (18,1). Vertailukaudella vuonna 2010 toteutui kertaluonteisia kaluston myyntivoittoja.

Vuosi 2011:

Talonrakentamisen liikevaihto vuonna 2011 kasvoi 16 prosenttia ja oli 894,1 milj. euroa (770,2). Liikevaihtoa kasvatti etenkin Suomen asuntotuotanto sekä talonrakennustoiminta Ruotsissa. Liikevaihdosta 81 % (76) tuli Suomesta, 7 % (7) Venäjältä, 12 % (10) Ruotsista ja 0 % (7) muista maista.

Toimialan liikevoitto oli 16,3 milj. euroa (25,6). Vertailuvuoden 2010 tulos sisältää kertaluonteisia kaluston myyntivoittoja. Lemminkäisen omaperusteista asuntotuotantoa valmistui selvästi aiempaa enemmän ja asuntokauppa kävi tasaisesti läpi vuoden. Tulosta kuitenkin rasitti kilpailu-urakoinnin heikko kannattavuus ja rakennuskustannusten nousu. Talonrakentamisessa tulos painottui voimakkaasti vuoden viimeiselle neljännekselle, kun yli puolet vuoden 2011 omasta asuntotuotannosta valmistui joulukuussa.

Tilaukanta vuoden 2011 lopussa 768,5 milj. euroa (683,9). Tilaukanta kasvatti etenkin Venäjän asuntorakentaminen, kun yhtiö aloitti Pietarissa uuden, noin 400 asunnon kerrostalokohteen. Kansainvälisen toiminnan osuus talonrakentamisen tilaukannasta oli noin neljännes, kun se vuonna 2010 oli 13 prosenttia.

Suomen toiminta

Lemminkäinen aloitti vuonna 2011 kaikkiaan 1 612 (2 252) uuden asunnon rakentamisen, mistä omaperustaisen tuotannon osuus oli 67 prosenttia (45). Asuntokauppa kävi melko tasaisesti läpi vuoden, joskin myyntiajat pitenivät hieman vuoden loppua kohden.

Lemminkäisen asuntotuotanto ¹⁾ , Suomi	2011	2010	2009
Asuntoaloitukset (oma tuotanto)	1 076	1 004	351
Asuntoaloitukset (urakkatuotanto)	536	1 248	1 090
Myydyt asunnot	914	911	771
Valmistuneet	1 077	418	533
Rakenteilla kauden lopussa	989	991	405
- joista myymättömiä	483	439	193
Valmiit myynnissä kauden lopussa	224	110	263

1) Taulukossa: Myytyt, valmistuneet, rakenteilla ja valmiit myynnissä olevat asunnot ovat omaa tuotantoa

Yhtiön omistuksessa oli tilikauden päättyessä käyttämätöntä rakennusoikeutta Suomessa yhteensä 792 000 k-m², josta asuntorakennusoikeuden osuus oli 380 000 k-m². Lisäksi sitovia tai ehdollisia yhteistyö- ja kaavoitus sopimuksia oli 443 000 k-m² vastaava määrä, josta asuntorakennusoikeuden osuus oli 188 000 k-m². Tonttien tasearvo tilikauden lopussa oli 104,6 milj. euroa (90,1).

Helsingin Jätkäsaarella Lemminkäinen aloitti 430 asunnon rakentamisen neljään asuinkortteliin. Kokonaisuus sisältää kaikkiaan seitsemän taloa, joista kaksi on Hitas-kohteita. Asuinkorttelin viimeisten asuntojen arvioidaan valmistuvan vuoden 2016 aikana.

Toimitilarakentamisessa Lemminkäinen käynnisti useita hankkeita eri puolella Suomea. Helsingissä yhtiö rakentaa kolme toimistotaloa Töölönlahdelle, joiden yhteenlaskettu arvo on noin 150 milj. euroa. Osaan kohteista tulee myös korkeatasoisia asuinhuoneistoja. Sipoossa ja Vantaalla Lemminkäinen rakentaa kahta isoa logistiikkakeskusta, jotka valmistuvat vuonna 2012 ja joiden yhteenlaskettu arvo on noin 45 milj. euroa. Teollisuusrakentamisessa Lemminkäisellä on käynnissä mittavat rakennusurakat Westenergyn voimalaitoksella Mustasaarella ja kaksi KVR-urakkana toteutettavaa hanketta Espoossa ja Hämeenlinnassa. Turussa Lemminkäinen rakentaa Virtanen Yhtiöt Oy:lle Gigantin ja Keskolle K-Citymarketit Kokkolaan ja Mäntsälään.

Talonrakentamisen korjausrakentamisessa markkinatilanne pysyi hyvänä. Helsingissä ja Porvoossa Lemminkäinen aloitti yhteensä kahdeksantoista asuinkerrostalon korjausurakoinnin, joiden arvo yhteensä on noin 27 milj. euroa. Espoossa Lemminkäinen tekee mittavat peruskorjaus- ja rakennustyöt Tapiolan keskustassa. Hankkeen arvo on noin 27 milj. euroa, ja sen arvioidaan valmistuvan alkukesästä 2013.

Lemminkäisen kiinteistöliiketoiminta oli myös edellisvuotta vilkkaampaa. Tampereella myytiin keväällä 2013 valmistuva asuntokiinteistö SATO:lle. Toimitilakohde Polaris Business Parkin kolmas vaihe Espoossa myytiin saksalaiselle kiinteistösijoittajalle. Lisäksi Lemminkäinen myi yksittäisiä pienempiä toimitilakohteita eri puolella Suomea kotimaisille ja ulkomaalaisille kiinteistösijoittajille.

Kansainvälinen toiminta

Venäjällä Lemminkäisen toiminnan painopiste on omaperustaisessa asuntorakentamisessa Pietarin alueella. Lemminkäinen myi Venäjällä vuonna 2011 kaikkiaan 194 asuntoa (276). Asuntoja myytiin eniten vuoden viimeisellä neljänneksellä. Venäläisten asunnonostajien lainansaantimahdollisuudet paranivat selvästi, mikä lisäsi uusien asuntojen

kysyntää. Lemminkäisen asiakkaista noin viidennes rahoitti asuntokauppansa osin lainarahalla, kun edellisvuonna asuntolainaa ei käytetty lainkaan.

Keväällä 2011 Lemminkäinen allekirjoitti puitesopimuksen laajan asuntorakennuskohteen toteuttamisesta Pietarin keskustaan Vasilin saarelle. Sopimuksen mukaan 5,6 hehtaarin tontille rakennetaan noin 2 000 omaperusteista asuntoa sekä liike- ja toimistotiloja. Hankkeen kokonaisarvo on noin 400 milj. euroa, ja rakentamisen arvioidaan alkavan vuonna 2012 ja kestävän noin viisi vuotta.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä Lemminkäinen sai valmiiksi 150 asunnon kohteen Pietarin pohjoisosassa. Lisäksi yhtiö käynnisti uuden, noin 400 asunnon kohteen Vasilin saarella. Lemminkäisen Venäjälle sitoutuneen pääoman määrä tilikauden lopussa oli 46,8 milj. euroa (47,9).

Lemminkäisen oma asuntotuotanto, Venäjä	2011	2010	2009
Asuntoaloitukset	404	154	0
Myydyt asunnot	194	276	133
Valmistuneet	154	498	104
Rakenteilla kauden lopussa	404	154	479
- joista myymättömiä	404	154	367
Valmiit myynnissä kauden lopussa	82	122	22

Lemminkäisen talonrakennustoiminta Ruotsissa sujui vuonna 2011 hyvin, ja näkymät tulevaan ovat myönteiset aiempaa suuremman tilauskannan johdosta. Ruotsin toimintojen osuus Lemminkäisen talonrakentamisen liikevaihdosta vuonna 2011 oli 12 prosenttia. Yhtiö toimii Ruotsissa pääosin asuntorakentajana sekä toimitilakohteiden, etenkin julkisten rakennusten korjausrakentajana.

INFRARAKENTAMINEN

Avainluvut, milj. euroa	10-12/2011	10-12/2010	Muutos	1-12/2011	1-12/2010	Muutos
Liikevaihto	317,1	225,5	41 %	1 178,8	932,9	26 %
Liikevoitto	-3,6	-4,9	27 %	63,9	15,3	yli 100%
Liikevoitto-%	-1,1	-2,2		5,4	1,6	
Tilaukanta kauden lopussa				521,8	416,6	25 %

Vuoden 2011 viimeinen neljännes

Infrarakentamisen liikevaihto vuoden viimeisellä neljänneksellä kasvoi 41 prosenttia, ja oli 317,1 milj. euroa (225,5). Liikevaihtoa kasvatti infrarakentamisen erikoisurakointi ja pitkään jatkunut päällystyskausi kaikissa Pohjoismaissa. Myös Baltian maissa, etenkin Virossa ja Latviassa loppuvuosi sujui odotuksia paremmin. Toimialan loka-joulukuun tulos oli tappiollinen, -3,6 milj. euroa (-4,9).

Vuosi 2011

Infrarakentamisen liikevaihto vuonna 2011 kasvoi yli neljänneksen ja oli 1 178,8 milj. euroa (932,9). Suomessa liikevaihtoa lisäsivät infrarakentamisen erikoisurakointi ja betoniliiketoiminta. Norjassa ja Tanskassa päällystyskausi oli edellisvuotta pidempi ja lisää volyymiä toi norjalaisen Mesta Industri AS:n onnistunut yritysosto. Myös Baltian maissa liikevaihto kasvoi edellisvuoteen verrattuna. Kansainvälisen liiketoiminnan määrä kasvoi 60 prosenttia ja oli 557,5 milj. euroa (349,2). Infrarakentamisen liikevaihdosta 52 % (55) tuli Suomesta, 36 % (31) muista Pohjoismaista ja 9 % (9) Baltian maista.

Toimialan liikevoitto nelinkertaistui, ja oli 63,9 milj. euroa (15,3). Merkittävin tulosparannus tuli yhtiön Norjan ja Tanskan liiketoiminnoista, mutta myös Suomessa kannattavuus oli edellisvuotta parempi. Etenkin betoniliiketoiminnassa ja kiviainestoinnassa kannattavuus oli selvästi aiempaa parempi. Kertaluonteisia eriä vuoden 2011 tuloksessa olivat kattoliiketoiminnan myyntivoitto 15,3 milj. euroa sekä Mesta Industri AS:n yrityskaupasta tuloutunut negatiivinen liikearvo noin 11 milj. euroa, jonka vaikutus toimialan tulokseen oli positiivinen. Vertailuvuotta rasittivat mm. alkuvuoden tappiolliset huoltourakat Norjassa ja Baltian maiden heikko markkinatilanne.

Infrarakentamisen tilauskanta kasvoi neljänneksen ja oli 521,8 milj. euroa (416,6). Tilauskantaa kasvattivat etenkin Norjan ja Viron päällystystoiminta sekä infrarakentamisen erikoisurakointi. Kansainvälisen toiminnan osuus koko tilauskannasta oli yli puolet, 285,4 milj. euroa (192,6).

Suomen toiminta

Infrarakentamisessa kysyntä oli vilkasta lähes kaikilla liiketoiminta-alueilla. Useat maanalaiset rakennushankkeet sekä Pohjois-Suomen kaivostoiminta pitivät työtilanteen hyvänä kalliorakentamisessa. Länsimetrohankkeessa Lemminkäinen voitti kaksi merkittävää louhintaurakkaa, joiden arvo on yhteensä noin 36 milj. euroa. Jatkoa kaivoslouhintaurakoille yhtiö sai Pahtavaaran kultakaivoksesta, kun yhtiö valittiin louhintaurakoitsijaksi vuosille 2012 - 2013. Urakan arvo on noin 20 milj. euroa, ja se sisältää myös option jatkolouhintatöistä vuodelle 2014.

Lemminkäinen käynnisti kuluvana vuonna kolme isoa pysäköintilaitosurakkaa Hämeenlinnassa, Espoossa ja Tampereella. Työt jatkuvat vuoden 2012 aikana, ja hankkeiden yhteenlaskettu arvo on noin 50 milj. euroa. Lisäksi yhtiöllä on Helsingissä käynnissä Finlandia-talon pysäköintitalon louhinta- ja sisustusurakka. Hankkeen arvo on noin 40 milj. euroa, ja sen arvioidaan valmistuvan vuonna 2012.

Vilkastunut talonrakentaminen Suomessa lisäsi myös pohjarakentamisen, betonituotteiden ja kiviainesten kysyntää. Etenkin betonituotteissa kysyntä oli runsasta. Suomessa vuoden 2011 kokonaispäällystysmäärät pysyivät edellisvuoden tasolla tai alueittain jopa laskivat hieman. Päällystysmarkkinoita rasitti raaka-ainehintojen, etenkin bitumituotteiden kallistuminen. Lemminkäinen onnistui pitämään päällystystoiminnan volyymin ja kannattavuuden hyvällä tasolla heikentyneestä markkinatilanteesta huolimatta. Yhtiö suojautui bitumin hinnannousulta onnistuneesti öljyjohdannaisten avulla sekä sopimusteknisin toimenpitein.

Kansainvälinen toiminta

Norjassa Lemminkäinen sai alkukesästä päätökseen Mesta Industri AS:n yrityskaupan, ja oli vuonna 2011 maan suurin päällystysurakoitsija. Lemminkäisen päällystystoiminnan liikevaihto oli Norjassa myös ensimmäistä kertaa Suomen

toimintoja suurempi. Länsi-Norjassa yhtiöllä käynnistyi vesivoimalaitosurakka, jonka arvioidaan valmistuvan kesällä 2013. Urakan arvo on noin 20 milj. euroa. Myös Tanskassa päällystyskausi vuonna 2011 oli hyvä, ja Lemminkäisen liikevaihto ja tulos kasvoivat selvästi edellisvuodesta.

Ruotsissa Lemminkäinen on viime vuosina vakiinnuttanut asemaansa merkittävänä infrarakentamisen erikoisurakoitsijana. Yhtiöllä on parhaillaan käynnissä mittavat kaivoslouhintaurakat mm. Svartlidenin ja Kiirunan kaivoksissa. Lisäksi Lemminkäinen aloitti kuluvana vuonna voimalaitoksen ohijuoksutusväylän rakentamisen Keski-Ruotsissa. Urakan arvo on noin 43 milj. euroa, ja sen arvioidaan valmistuvan vuoden 2014 alussa.

Baltian maissa infrarakentamisen aktiviteetti on vähitellen lisääntynyt, mutta rakentamisen määrä on vielä kaukana vuoden 2007 huippulukemista. Lemminkäinen sai kesän ja alkusyksyn aikana Virosta, Latviasta ja Liettuasta useita infrarakennusurakoita, joiden arvo yhteensä on noin 48 milj. euroa.

TALOTEKNIikka

Avainluvut, milj. euroa	10-12/2011	10-12/2010	Muutos	1-12/2011	1-12/2010	Muutos
Liikevaihto	84,7	74,1	14 %	293,9	269,1	9 %
Liikevoitto	4,3	-1,7		5,2	4,5	16 %
Liikevoitto-%	5,1	-2,3		1,8	1,7	
Tilaukanta kauden lopussa				110,0	125,9	-13 %

Vuoden 2011 viimeinen neljännes

Talotekniikan liikevaihto loka-joulukuussa kasvoi 14 prosenttia ja oli 84,7 milj. euroa (74,1). Toimialan liikevoitto oli 4,3 milj. euroa (-1,7). Talotekniikan tulos etenkin urakoinnissa parani, kun sisäiset tehostamistoimenpiteet toimialan kannattavuuden parantamiseksi alkoivat näkyä.

Vuosi 2011

Talotekniikan liikevaihto vuonna 2011 kasvoi 9 prosenttia ja oli 293,9 milj. euroa (269,1). Liikevaihdosta 83 prosenttia tuli Suomesta. Toimialan kansainvälinen liiketoiminta on pääosin televerkkorakentamista mm. Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Talotekniikan liikevoitto parani 16 prosenttia ja oli 5,2 milj. euroa (4,5). Tulokunto parani selvästi vuoden toisella puoliskolla. Alkuvuoden heikkoon tuloskehitykseen vaikuttivat urakoinnin huono kannattavuus ja tiettyjen raaka-aine- ja panoshintojen nousu. Toimialalla toteutettiin useita tehostamistoimenpiteitä kannattavuuden parantamiseksi. Näitä olivat mm. myynnin ja markkinoinnin tehostaminen, palveluiden tuotteistaminen sekä keskitetty hankintatoimi. Urakoinnissa kehitettiin prosessien hallinta ja seurantaa. Talotekniikan tilaukanta vuoden lopussa oli 110,0 milj. euroa (125,9).

Lemminkäinen aloitti vuonna 2011 useita uudis- ja korjausrakentamisen taloteknisiä urakoita eri puolilla Suomea. Atria Oyj:n Kauhajoen tehtaalta yhtiö voitti noin 4 milj. euron putki- ja sähköurakan sekä rakennustekniset työt. Rakennustekniset työt toteuttaa Lemminkäisen talonrakentaminen-toimiala, ja niiden arvo on yhteensä noin 6 milj. euroa. Turussa yhtiöllä on käynnissä Kultatalon ja Linnankiinteistön talotekniikan saneerausurakat. Itellan kanssa yhtiö sopi suurten postikeskusten ja –terminaalien ilmanvaihtojärjestelmien huollosta ja korjaustoista eri puolilla Suomea.

Lisäksi Lemminkäisellä on käynnissä mittava sähköistysurakka Kevitsan kaivoksella. Urakan arvo on noin 9 milj. euroa, ja se on Lemminkäisen suurin yksittäinen teollisuussähköistysprojekti.

INVESTOINNIT

Bruttoinvestoinnit vuonna 2011 olivat 84,0 milj. euroa (59,6), mikä oli 3,7 % (3,3) yhtiön liikevaihdosta. Investoinnit olivat pääosin infrarakentamisen korvausinvestointeja ja yksittäisiä yritysostoja. Lemminkäisen merkittävin yritysosto vuonna 2011 oli norjalaisen infrarakennusyhtiö Mesta Industri AS:n hankinta, jonka kauppahinta oli noin 11 milj. euroa.

YMPÄRISTÖ

Lemminkäinen kehittää toimintaansa, tuotteitaan ja palveluitaan elinkaari- ja ympäristönäkökohdat huomioon ottaen. Konsernin ympäristöasioiden hoitoa ja toiminnan ympäristövaikutuksia seurataan sisäisillä seuranta- ja tarkkailuohjelmilla. Konsernissa jatkuu koko strategiakauden kestävä kehitysohjelma, jonka tavoitteena on määritellä ympäristövastuulle yhteiset tavoitteet ja luoda niitä tukevat toimintamallit ja suoritusmittarit. Ympäristöraportointia kehitetään kansainvälisen viitekehyksen GRI (Global Reporting Initiative) G3-ohjeistuksen mukaisesti. Lemminkäinen osallistui vuonna 2011 ensimmäistä kertaa ilmastoasioiden suorituskykyä mittaavaan kansainväliseen Carbon Disclosure Project (CDP) -kyselyyn. Samalla käynnistettiin riskiarviointi ilmastomuutoksen vaikutuksista yhtiön toimintaan.

Lemminkäisen ympäristöasioista kerrotaan tarkemmin yhtiön vuosikertomuksessa ja verkkosivuilla.

TUTKIMUS- JA KEHITYSTOIMINTA

Lemminkäisen kehitystoiminnan painopistealueet ovat tietotekniikan hyödyntäminen rakentamisessa, ympäristö- ja energiatehokkuus sekä palvelukehitys ja tuotteistaminen. Vuonna 2011 kehitettiin tietomallintamisen käyttöä hankkeiden suunnittelussa. Palveluiden tuotteistamisessa edettiin erityisesti talotekniikka-toimialalla, joka julkisti tammikuussa 2012 kiinteistöjen energiatehokkuutta ja turvallisuutta parantavan mittavan tuoteperheen. Tuotteita ja palveluja kehitetään pitkäjänteisesti yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

Korjausrakentamisessa Lemminkäinen sai helmikuussa patentin kerrostalojen korottamista koskevalle menetelmälleen, joka mahdollistaa kerrostalon lisärakennusoikeuden hyödyntämisen tehokkaasti ja asumista häiritsemättä. Menetelmässä vanhaan hissittömään taloon asennetaan myös hissi.

Konsernin toimialat vastaavat omasta tutkimus- ja kehitystoiminnastaan, missä keskitytään esimerkiksi liiketoiminnan tehokkuuden ja toimintaedellytysten kehittämiseen ja laadun varmistamiseen. Lemminkäisen Keskuslaboratorio tekee keskitetysti infrarakentamisen tutkimus- ja kehitystyötä. Vuonna 2011 konsernin tutkimus- ja kehitysmenot olivat noin 0,7 % liikevaihdosta.

HENKILÖSTÖ

Konserniyhtiöiden palveluksessa oli katsauskauden aikana keskimäärin 8 421 henkilöä (8 314). Henkilöstöstä 69 prosenttia (71) työskenteli Suomessa, 14 prosenttia (12) muissa Pohjoismaissa, 9 prosenttia (10) Baltian maissa ja 8 prosenttia (7) muissa maissa.

Henkilöstö, keskimäärin	1-12/2011	1-12/2010	Muutos
Työntekijät	5 489	5 401	2 %
Toimihenkilöt	2 932	2 913	1 %
Henkilöstö yhteensä	8 421	8 314	1 %
- josta ulkomailla työskenteleviä	2 590	2 372	9 %
Henkilöstö tilikauden lopussa	7 929	7 744	2 %

Henkilöstö toimialoittain, keskimäärin	1-12/2011	1-12/2010	Muutos
Talonrakentaminen	2 228	2 063	8 %
Infrarakentaminen	3 914	4 000	-2 %
Talotekniikka	2 017	2 060	-2 %
Emoyhtiö	261	191	37 %
Konserni yhteensä	8 421	8 314	1 %

Infrarakentamisessa Mesta Industri AS –yrityskaupan myötä Lemminkäiseen siirtyi Norjassa noin 170 uutta työntekijää. Vastaavasti kattoliiketoiminnan myynnin yhteydessä noin 400 työntekijää siirtyi Suomessa pois Lemminkäisen palveluksesta alkuvuonna 2011.

Lemminkäinen keskitti vuoden 2011 alussa liiketoiminnan tukitoiminnot yhteisiin palveluihin, jolloin toimialalta siirtyi henkilöstöä emoyhtiön palvelukseen. Tukitoiminnot hoidetaan osaamis- ja palvelukeskuksissa, jolloin liiketoiminnot voivat keskittyä entistä paremmin ydintoimintaansa.

Lemminkäinen käynnisti 24.10.2011 koko konsernia koskevat yhteistoimintaneuvottelut. Neuvottelujen tuloksena yhtiö vähentää henkilöstöään enintään 300 henkilötyövuotta. Kaikki menettelyyn liittyvät henkilöstövähennykset toteutuvat vuoden 2012 loppuun mennessä. Vähennykset kohdistuivat pääosin johtoon ja toimihenkilöihin Suomessa. Neuvottelut ovat osa laajaa tehostamisohjelmaa, jolla Lemminkäinen tavoittelee vuositasolla 50 miljoonan euron pysyviä kustannussäästöjä vuoden 2013 jälkeen.

MUUTOKSIA ORGANISAATORAKENTEESSA

Vuonna 2011 voimaan tulleet muutokset

Lemminkäisen tukitoiminnot – henkilöstötoimi, taloushallinto, tietohallinto, lakiasiat sekä viestintä ja markkinointi – keskitettiin sisäisiin osaamis- ja palvelukeskuksiin, jotka aloittivat toimintansa vuoden 2011 alussa. Konsernin eri liiketoiminta-alueet siirtyivät osaamis- ja palvelukeskusten käyttäjiksi vuoden 2011 aikana. Tavoitteena on tarjota liiketoiminnan tavoitteita parhaalla mahdollisella tavalla tukevia tukipalveluita. Samalla haetaan kilpailuetua ja tukea kasvuun kustannustehokkaiden, laadukkaiden ja ammattimaisesti tuotettujen palveluiden kautta.

Vuonna 2011 päätetyt ja vuoden 2012 alusta voimaan tulevat muutokset

Lemminkäinen muodosti kansainvälisistä liiketoiminnoistaan 1.1.2012 oman toimialan. Muutoksen jälkeen Lemminkäisen toimialat ovat talonrakentaminen, infrarakentaminen, talotekniikka ja kansainväliset toiminnot.

Konsernin johtoryhmän jäsen, DI Henrik Eklund aloitti 1.1.2012 Kansainväliset toiminnot -toimialan johtajana. Hän toimii viimeksi Lemminkäisen infrarakentaminen-toimialan johtajana. Eklundin vastuulle siirtyivät Lemminkäisen Suomen ulkopuoliset toiminnot, joista merkittävimmät kokonaisuudet ovat Skandinavian ja Baltian maiden infrarakentaminen sekä Venäjän ja Ruotsin talonrakentaminen.

Lemminkäisen infrarakentaminen-toimialan johtajana ja konsernin johtoryhmän jäsenenä aloitti 1.1.2012 DI, eMBA Harri Kailasalo. Hänen vastuualueensa on Suomen infrarakentamisen toiminnot. Kailasalo toimi aiemmin Lemminkäisen infrarakentamisen toimialan liiketoimintajohtajana.

Talonrakentamisen toimialajohtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen, DI Jukka Terhonen vastaa 1.1.2012 alkaen talonrakentamisen Suomen toiminnoista ja talotekniikka-toimialan johtaja ja konsernin johtoryhmän jäsen, KTM Marcus Karsten Suomen talotekniikka-liiketoiminnoista.

OIKEUDENKÄYNNIT

Korkein hallinto-oikeus (KHO) määräsi vuonna 2009 kotimaisille asfalttialan yrityksille kilpailunlainsäädännön rikkomuksista seuraamusmaksun.

Käräjäoikeudessa oli vuoden 2011 lopussa vireillä yhteensä 40 kunnan ja Suomen valtion (Liikennevirasto) Lemminkäistä ja muita asfalttialan yhtiöitä vastaan nostamat vahingonkorvauskanteet. Kantajat katsovat, että kilpailunrajoituksilla on aiheutettu niille vahinkoa. Lemminkäistä vastaan esitettyjen kannevaatimusten pääomamäärä on tällä hetkellä yhteensä noin 117 milj. euroa. Vaatimusten määrä on noussut aikaisempaan nähden noin 15 milj. eurolla Liikenneviraston muutettua kannettaan. Kanteissa esitetyt vaatimukset ovat määriltään ja perusteiltaan toisistaan poikkeavia.

KHO:n vuonna 2009 antama päätös ei merkitse sellaisenaan, että Lemminkäinen tai jotkin muut asfalttialan yhtiöt olisivat aiheuttaneet asfalttiurakoiden tilaajille vahinkoa. Päätös ei koske niitä yksittäisiä urakkasopimuksia, joihin kantajat ovat ilmoittaneet vetoavansa vaatimustensa tueksi. Päätös ei koske myöskään yksittäisten urakoiden hinnoittelua, eikä KHO ole tutkinut väitettä, jonka mukaan urakoissa olisi peritty markkinahinnasta poikkeavaa ns. ylihintaa.

Lähtökohtaisesti Lemminkäinen pitää vahingonkorvauskanteita perusteettomina. Kanteet käsitellään käräjäoikeuden määräämässä järjestyksessä ja aikataulussa. Oikeudenkäyntien valmisteluistunnot aloitettiin tammikuussa 2012, mutta tarkempi prosessiaikataulu ja tuomioiden antamisajankohdat eivät ole toistaiseksi tiedossa.

Käräjäoikeudessa vireillä olevista kuntien ja Liikenneviraston kanteista ja niiden sisältämistä vaatimuksista ei ole tehty varauksia.

Lemminkäinen tiedottaa asiasta myös jatkossa osavuosikatsausten yhteydessä tai tarvittaessa erikseen.

RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Lemminkäiselle riskienhallinta on olennainen osa liiketoiminnan johtamista. Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttaminen sekä kasvattaa omistaja-arvoa. Lemminkäisen merkittävimmistä riskeistä ja riskienhallintapolitiikasta kerrotaan tarkemmin yhtiön vuosikertomuksessa ja verkkosivuilla. Taloudellisista riskeistä on lisäksi annettu tarkempi selvitys vuoden 2011 tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Maailmantalouden suhdannevaihtelu aiheuttaa epävarmuutta toimintaympäristössä ja vaikeuttaa siten tulevien muutosten ennakkointia. Kotimaan uudisrakentamisen suhdanneherkkyys muodostaa yhtiön toiminnalle markkinariskin, jota hallitaan sekä rakenteellisesti että toiminnallisesti. Infrarakentamisen vakaampi kysyntä tasapainottaa kotimaan uudisrakentamisen vaihtelevaa volyymiä, samoin kasvava huolto- ja ylläpitotoiminta sekä korjausrakentaminen.

Omaperustaiseen asuntotuotantoon liittyy myynti- ja hintariski. Myymättömät kohteet sitovat myös pääomaa, minkä vuoksi uusia asuntokohteita aloitetaan vain, jos kohteilla on riittävän korkea varausaste. Omaperustaiset liikekohteet myydään tavallisesti kiinteistösijoittajille viimeistään rakennusprojektin alkuvaiheessa, mikä pienentää niihin liittyvää myyntiriskiä.

Projektiokohtaiset riskit liittyvät useimmiten panoskustannusten muutosten sekä projektin toteutuksen hallintaan. Niitä hallitaan systemaattisella projektinhallinnalla sekä tarjous- että toteutusvaiheessa. Myös sääolosuhteet muodostavat rakennusallalla riskin. Epätavalliset tai ankarat säät voivat heikentää liiketoiminnan kannattavuutta keskeyttämällä tai viivästyttämällä projektien etenemistä.

Lemminkäinen käyttää runsaasti öljypohjaisia tuotteita asfalttituotannossa. Bitumin hinta määräytyy öljyn maailmanmarkkinahinnan perusteella, ja Lemminkäinen hallinnoi bitumin hintariskiä öljyjohdannaisilla ja sopimusteknisillä toimenpiteillä.

Yksittäisen riskin muodostavat eräiden kuntien ja Liikenneviraston käräjäoikeuteen jättämät haastehakemukset.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa ja samansuuruiseen osinkoon.

Lemminkäinen Oyj:n osakkeen kurssi tilikauden alussa oli 26,00 euroa (24,20) ja lopussa 18,72 (26,00) euroa. Osakekannan markkina-arvo tilikauden lopussa oli 367,8 milj. euroa (510,8). Osakkeita vaihdettiin tilikauden aikana yhteensä 3 366 940 kappaletta (4 171 666). Vaihdon arvo oli 77,0 milj. euroa (103,2).

Lemminkäisen osakepääoma on 34 042 500 euroa ja osakkeiden lukumäärä on 19 644 764 kappaletta. Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä pysyvät katsauskauden aikana muuttumattomina.

Hallituksen valtuudet

Lemminkäinen Oyj:n 12.11.2009 kokoontunut ylimääräinen yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään osakeannista ja/tai osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamien osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta yhdessä tai useammassa erässä, joko maksua vastaan tai maksutta. Hallituksella on edelleen valtuutus antaa 1 576 486 osaketta ja/tai osakkeisiin oikeuttavaa erityistä oikeutta. Valtuutus on voimassa viisi (5) vuotta sen antamisesta.

4.4.2011 kokoontunut Lemminkäinen Oyj:n varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 1.000.000 oman osakkeen hankkimisesta yhdessä tai useammassa erässä yhtiön vapaalla omalla pääomalla, ottaen kuitenkin huomioon osakeyhtiölain määräykset yhtiön tai sen tytäryhtiöiden hallussa olevien omien osakkeiden enimmäismäärästä. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien. Vuoden 2011 lopussa valtuutusta ei ollut käytetty.

OSAKKEENOMISTAJAT

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä 4 548 osakkeenomistajaa (4 979). Hallintarekisteröityjen ja ulkomaalaisten omistajien osuus Lemminkäinen Oyj:n kaikista osakkeista ja äänimäärästä oli 15 prosenttia (8). Penttien suvun omistuksessa oli noin 57 prosenttia (57) yhtiön kaikista osakkeista. Yhtiön omistusosuuksien jakautuminen sektori- ja suuruusluokittain, suurimmat osakkeenomistajat sekä johtoryhmän ja hallituksen osakeomistukset löytyvät yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.lemminkainen.fi/sijoittajat.

Liputusilmoitukset

13.9.2011 Peab AB ilmoitti, että sen omistus Lemminkäisestä ylitti 5 prosenttia. Ilmoituksen mukaan Peab AB:n (publ) omistus Lemminkäinen Oyj:ssä oli 1 140 225 osaketta, mikä vastaa 5,80 prosenttia Lemminkäinen Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä. Lisäksi Peab AB:n (publ) täysin omistama tytäryhtiö Peab Invest AS on tehnyt myöhemmin erääntyvän termiinisopimuksen 940 000 osakkeesta, mikä vastaa 4,78 prosenttia Lemminkäinen Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä. Tilikauden päättyessä termiinisopimuksen voimassaoloaikaa oli jatkettu, eikä Lemminkäisen tiedossa ole sopimuksen uutta eräpäivää.

2.12.2011 Erkki Pentin kuolinpesä ilmoitti, että osittaisen perinnönjaon seurauksena kuolinpesään kuuluvat Lemminkäinen Oyj:n osakkeet on jaettu puoliksi Anna Pentin ja Heppu Pentin kesken. Tämän jälkeen Anna Pentti ja Heppu Pentti ovat luovuttaneet omistamansa Lemminkäinen Oyj:n osakkeet apporttiluovutuksina heidän tasaosuuksin omistamalle PNT Group Oy:lle. Järjestelyn seurauksena Erkki Pentin kuolinpesän omistus Lemminkäinen Oyj:ssä väheni 3 673 956:sta osakkeesta eli noin 18,7 prosentista yhtiön kaikista osakkeista ja äänimäärästä nolnaan. PNT Group Oy:n omistusosuus Lemminkäinen Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä on noussut vastaavan määrän ja ylittänyt siten 15 prosenttia yhtiön kaikista osakkeista ja äänimäärästä.

Osakassopimukset

Yhtiön tiedossa ei ole sellaisia osakkaiden välisiä sopimuksia, joilla olisi merkitystä omistuksen tai äänivallan käyttämiselle yhtiökokouksissa.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET JA HALLINTO

Lemminkäinen Oyj:n 4.4.2011 pidetty yhtiökokous vahvisti yhtiön tilinpäätöksen vuodelta 2010 ja myönsi hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden. Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti jakaa osinkoa 0,50 euroa osakkeelta eli yhteensä 9 822 382 euroa. Osingonmaksun täsmäytyspäivä oli 7.4.2011 ja osingon maksupäivä 14.4.2011.

Hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Berndt Brunow, Juhani Mäkinen, Mikael Mäkinen, Kristina Pentti-von Walzel, Heikki Rätty ja Teppo Taberman. Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin KHT-Yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jossa päävastuullisena tilintarkastajana toimii Kim Karhu, KHT.

Lemminkäinen Oyj:n hallitus piti järjestäytymiskokouksen 4.4.2011. Lemminkäinen Oyj:n hallituksen puheenjohtajana jatkaa Berndt Brunow ja varapuheenjohtajana Juhani Mäkinen.

LÄHIAJAN NÄKYMÄT

Suomi

Uudistalonrakentamisen määrän odotetaan vähenevän vuonna 2012. Asuntoaloituksia hillitsee talousnäkymien epävarmuus sekä uusien asuntojen tarjonnan kasvu. Asuntojen kysyntää tukevia tekijöitä ovat edelleen kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu, matala korkotaso ja vakaa työllisyysaste. Lemminkäinen arvioi aloittavansa Suomessa vuonna 2012 noin 1 000 omaperustaisen asunnon rakentamisen.

Kiinteistömarkkinoilla kaupankäynti on hiljentynyt, ja tuottovaatimukset etenkin kasvukeskusten ulkopuolella ovat hieman kasvaneet. Liikerakentamisen kysyntää heikentää vuokralaisten varovaisuus ja haluttomuus lähteä mukaan vireillä oleviin hankkeisiin. Lemminkäisellä on käynnissä isoja toimitilahankkeita pääkaupunkiseudulla, ja työkanta toimitilarakentamisessa on tyydyttävä. Liikerakennushankkeita yhtiöllä on vireillä kasvukeskuksissa, mutta päätöksiä niiden aloittamisesta ei vielä ole tehty.

Uudistalonrakentamisen mahdollinen hiipuminen vähentää taloteknisten urakoiden kysyntää, mutta vaikutus alalla näkyy viiveellä. Asuntojen kasvava linjasaneeraustarve, energiatehokkuutta lisäävät korjaukset sekä lämmitystapamuutokset lisäävät taloteknisten palveluiden ja korjausrakentamisen kysyntää suhdanteista riippumatta. Lemminkäisen tilauskanta talotekniikassa on tyydyttävä ja tilauskannan katekanta on selvästi tervehtynyt.

Infrarakentamisen määrän ei odoteta kasvavan vuonna 2012. Päälystysmäärät pysyvät myös vuoden 2011 tasolla. Kalliorakentamisessa kysyntää ylläpitävät kasvava kaivosteollisuus ja kasvukeskusten maanalaiset louhintatyöt. Myös joitakin uusia raide- ja ratahankkeita on käynnistymässä vuonna 2012. Lemminkäisellä on käynnissä useita infrarakentamisen erikoisurakoita eri puolella Suomea ja tilauskanta on kokonaisuudessaan edellisvuotta suurempi.

Muut markkinat

Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa infrarakentamisen määrä kasvaa Suomea nopeammin. Ruotsissa kysyntää lisäävät Tukholman suuret väylähankkeet ja Pohjois-Ruotsin kaivostoiminta. Norjassa ja Tanskassa tie- ja ratahankkeiden määrä on selvästi kasvanut, mikä ylläpitää myös päällystystöiden kysyntää. Baltian maissa rakennusmarkkinat ovat vähitellen elpymässä muun talouden myötä. Lemminkäisellä on käynnissä Norjassa, Ruotsissa ja Baltian maissa useita infrarakentamisen hankkeita, jotka ulottuvat vuosille 2012 - 2013.

Venäjällä Pietarissa asuntorakentamisen määrän odotetaan pysyvän suunnilleen edellisvuoden tasolla. Asuntojen kysyntään vaikuttavia tekijöitä ovat kuluttajien ostovoima, maan sisäinen muuttoliike, kuluttajien lainasaantimahdollisuudet sekä Venäjän yleinen poliittinen ja taloudellinen tilanne. Lisääntynyt puute hyvästä tonttimaasta saattaa jonkin verran rajoittaa uusia aloituksia. Lemminkäinen on käynnistänyt noin 400 asunnon kohteen Pietarin Vasilin saarella, minkä yhtiö arvioi valmistuvan vaiheittain vuoden 2013 loppuun mennessä.

Lemminkäisen tulosoheistus vuodelle 2012

Lemminkäinen arvioi, että vuonna 2012 sen liikevaihto pysyy vuoden 2011 tasolla ja tulos ennen veroja on parempi kuin vuonna 2011. Lemminkäisen arvio liikevaihdon ja tuloksen kehityksestä perustuu yhtiön edellisvuotta parempaan tilauskantaan ja tilauskannan katekantaan. Oletuksena myös on, että markkinatilanne ei merkittävästi heikkene vuoden 2011 lopusta.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Emoyhtiö Lemminkäinen Oyj:n jakokelpoinen oma pääoma on 157 151 029,90 euroa, josta voittovarot edellisiltä tilikausilta ovat 82 969 836,31 euroa ja tilikauden voitto 13 184 493,09 euroa.

Lemminkäinen Oyj:n hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiö jakaisi 31.12.2011 päättyneeltä tilikaudelta osinkoa 0,50 euroa osaketta kohti eli yhteensä 9 822 382,00 euroa, jolloin voittovaroihin jää 86 331 947,40 euroa.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Lemminkäinen vastaanotti liputusilmoituksen, jonka mukaan Olavi Pentti on 4.1.2012 allekirjoitetulla lahjakirjalla lahjoittanut 1 964 480 Lemminkäinen Oyj:n osaketta tyttärelleen Noora Forsténille. Järjestelyn seurauksena Olavi Pentin omistus Lemminkäinen Oyj:ssä on vähentynyt 3 673 953 osakkeesta eli noin 18,7 prosentista yhtiön osakkeista 1 709 473 osakkeeseen eli 8,7 prosenttiin yhtiön osakkeista ja alittanut 10 prosenttia Lemminkäinen Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä. Noora Forsténin omistus Lemminkäinen Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä on noussut 1 593 osakkeesta 1 966 073 osakkeeseen, mikä vastaa 10 prosenttia Lemminkäinen Oyj:n osakkeista ja äänimäärästä.

Helsingissä, 9. päivänä helmikuuta 2012

LEMMINKÄINEN OYJ

Hallitus

TILINPÄÄTÖSTIEDOTTEEN TAULUKKO-OSA

LAADINTAPERIAATTEET

Tämä tilinpäätöstiedote on laadittu IFRS-standardien kirjaamis- ja laadintaperiaatteita noudattaen, ja se on IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukainen. Tilinpäätöstiedotteen laadinnassa on sovellettu samoja IFRS-standardien kirjaamis- ja arvostusperiaatteita kuin vuoden 2010 tilinpäätöksessä alempana mainituin muutoksin.

Tilinpäätöstiedotteen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Muut oikaisut

Yhtiö oikaisee vertailukauden varoista vuonna 2008 ennenaikaisesti kirjatun korvausvaateen. Oikaisu pienentää voittovaroja 3,2 milj. euroa sekä myynti- ja muita saamisia 4,4 milj. euroa ja lisää laskennallisia verosaamisia 1,1 milj. euroa. Avaava tase 1.1.2010 sekä liitetiedot on oikaistu tältä osin.

Vuonna 2011 voimaan tulleet standardit ja tulkinnat

Vuonna 2011 ei tullut voimaan standardeja tai tulkintoja, joilla olisi olennainen vaikutus konsernitilinpäätökseen.

Seuraavilla standardien ja tulkintojen muutoksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen: IFRS 3 (muutokset), IFRS 7 (muutos), IAS 1 (muutos), IAS 24 (uudistettu), IAS 27 (muutos), IAS 32 (muutos), IAS 34 (muutos), IFRIC 13 (muutos), IFRIC 14 (muutos) ja IFRIC 19 (muutos).

Vuoden 2012 alusta voimaan tulevat standardit ja tulkinnat

Seuraavilla standardien ja tulkintojen muutoksilla ei tule olemaan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen: IAS 12 (muutos) ja IFRS 7 (muutos).

TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT JA MUUT LIITETIEDOT

- 1) Konsernin tuloslaskelma
- 2) Konsernin laaja tuloslaskelma
- 3) Konsernitase
- 4) Konsernin rahavirtalaskelma
- 5) Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
- 6) Konsernin tuloslaskelma vuosineljänneksittäin
- 7) Segmentti-informaatio
- 8) Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut
- 9) Osakekohtaiset tunnusluvut
- 10) Aineelliset hyödykkeet
- 11) Hankitut liiketoiminnot
- 12) Lopetetut toiminnot
- 13) Lähipiiritapahtumat
- 14) Konsernin antamat vakuudet ja vastuusitoumukset
- 15) Oikeudenkäynnit

1) KONSERNIN TULOSLASKELMA

Milj. euroa	10-12/ 2011	10-12/ 2010	1-12/ 2011	1-12/ 2010
Liikevaihto	659,0	503,6	2 274,1	1 829,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-640,9	-490,3	-2 184,4	-1 765,7
Poistot	9,3	7,5	38,0	35,0
Liikearvon arvonalentuminen			0,1	
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,4	-0,5	1,9	0,7
Liikevoitto	9,2	5,3	53,5	29,6
Rahoituskulut	7,5	11,2	30,4	41,7
Rahoitustuotot	1,3	6,0	11,4	19,8
Tulos ennen veroja	3,0	0,1	34,6	7,6
Tuloverot	-3,0	-1,5	-10,3	-5,8
Jatkuvien toimintojen tulos	-0,1	-1,4	24,3	1,8
Tulos lopetetuista toiminnoista		-0,5	11,3	-0,6
Tilikauden tulos	-0,1	-1,9	35,6	1,2
Tilikauden tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	-0,5	-2,6	34,7	0,3
Määräysvallattomille omistajille	0,5	0,7	0,9	0,9
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimennettu ja laimentamaton osakekohtainen tulos				
Jatkuvista toiminnoista	-0,03	-0,11	1,19	0,05
Lopetetuista toiminnoista	0,00	-0,03	0,57	-0,03
Tilikauden tuloksesta	-0,03	-0,14	1,77	0,02

2) KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Milj. euroa	10-12/ 2011	10-12/ 2010	1-12/ 2011	1-12/ 2010
Tilikauden tulos	-0,1	-1,9	35,6	1,2
Muuntoerot	1,7	1,6	-0,8	3,9
Rahavirran suojaus	0,1	0,2	0,6	0,5
Käyvän arvon muutos	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	1,8	1,8	-0,2	4,4
Tilikauden laaja tulos	1,7	-0,1	35,3	5,5
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	1,2	-0,8	34,5	4,7
Määräysvallattomille omistajille	0,5	0,7	0,9	0,9

3) KONSERNITASE

Milj. euroa	12/2011	12/2010	Avaava tase 2010
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset hyödykkeet	207,2	175,3	184,6
Liikearvot	85,7	84,8	78,3
Muut aineettomat hyödykkeet	18,7	14,4	2,7
Sijoitukset	15,3	14,0	12,8
Laskennallinen verosaaminen	19,4	17,4	15,7
Muut pitkäaikaiset saamiset	4,8	7,2	7,5
Yhteensä	351,0	313,1	301,6
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	448,5	369,8	374,7
Myyntisaamiset ja muut saamiset	407,3	326,0	286,8
Tuloverosaamiset	5,6	12,7	14,0
Rahavarat	30,4	26,3	74,4
Yhteensä	891,8	734,8	749,9
Myytävänä olevat pitkäaikaiset varat		14,1	
Varat yhteensä	1 242,8	1 062,0	1 051,5
Oma pääoma ja velat			
Osakepääoma	34,0	34,0	34,0
Ylikurssirahasto	5,7	5,8	5,8
Suojausrahasto	-0,9	-1,5	-2,0
Arvonmuutosrahasto		0,0	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	63,2	63,1	

Muuntoerot	1,4	2,2	-1,7
Edellisten tilikausien voitto	210,6	221,3	231,3
Tilikauden tulos	34,7	0,3	
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	348,7	325,2	267,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	1,7	5,1	23,2
Oma pääoma yhteensä	350,4	330,3	290,6
 Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	21,7	17,6	19,0
Eläkevelvoitteet	3,9	0,5	0,7
Rahoitusvelat	194,6	214,1	290,7
Varaukset	6,2	2,3	1,8
Muut velat	3,2	3,9	2,4
Yhteensä	229,7	238,4	314,6
 Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	237,0	161,4	108,4
Varaukset	7,5	6,4	8,3
Ostovelat ja muut velat	416,4	316,0	322,6
Tuloverovelat	1,8	5,2	7,0
Yhteensä	662,7	489,0	446,2
 Myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin kohdistuvat velat		4,4	
 Velat yhteensä	892,4	731,7	760,9
 Oma pääoma ja velat yhteensä	1 242,8	1 062,0	1 051,5

4) KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. euroa	1-12/ 2011	1-12/ 2010
Tulos ennen veroja	34,6	7,6
Poistot ja arvonalentumiset	38,1	35,0
Muut oikaisut	2,0	0,7
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	74,6	43,3
Käyttöpääoman muutos	-61,1	-45,5
Rahoituserät	-16,5	-23,6
Maksetut välittömät verot	-4,2	-11,4
Liiketoiminnan rahavirta	-7,1	-37,2
Investoinneista saadut rahavirrat	43,3	34,4
Investoinneista suoritettavat rahavirrat	-60,5	-44,9
Maksullinen osakeanti		39,5
Pitkäaikaisten saamisten muutos	2,3	0,3
Lainojen nostot	515,7	327,5
Lainojen takaisinmaksut	-478,9	-364,5
Maksetut osingot	-10,8	-2,1
Rahoituksen rahavirta	28,4	0,8

Rahavarojen muutos	4,0	-46,9
Rahavarat kauden alussa	26,3	74,4
Rahavarojen muuntoero	0,0	-1,2
Rahavarat kauden lopussa	30,4	26,3

5) LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

A = Osakepääoma
 B = Ylikurssirahasto
 C = Suojausrahasto
 D = Arvonmuutosrahasto
 E = Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
 F = Muuntoerot
 G = Kertyneet voittovarot
 H = Määräysvallattomien omistajien osuus
 I = Oma pääoma yhteensä

Milj. euroa	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Oma pääoma									
1.1.2010	34,0	5,8	-2,0			-1,7	234,5	23,2	293,8
Oikaisu							-3,2		-3,2
Oikaistu oma pääoma 1.1.2010	34,0	5,8	-2,0			-1,7	231,3	23,2	290,6
Tilikauden tulos							0,3	0,9	1,2
Muuntoerot						3,9			3,9
Rahavirran suojaus			0,5						0,5
Käyvän arvon muutos				0,0					0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä			0,5	0,0		3,9	0,3	0,9	5,5
Maksullinen osakeanti sijoittajille					39,5				39,5
Maksullinen osakeanti määräysvallattomille					24,3				24,3
Osakeantien transaktiokulut					-0,7				-0,7
Suorat kirjaukset, määräysvallattomien hankinta							-10,1		-10,1
Määräysvallattomien omistajien omistuksen muutos								-17,1	-17,1
Osinkovelan peruutus							0,1		0,1
Osingonjako								-1,9	-1,9
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä					63,1		-10,0	-19,0	34,1
Oma pääoma 31.12.2010	34,0	5,8	-1,5	0,0	63,1	2,2	221,6	5,1	330,3

Milj. euroa	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Oma pääoma 1.1.2011	34,0	5,8	-1,5	0,0	63,1	2,2	221,6	5,1	330,3
Tilikauden tulos							34,7	0,9	35,6
Muuntoerot						-0,8			-0,8
Rahavirran suojaus			0,6						0,6
Käyvän arvon muutos				0,0					0,0
Tilikauden laaja tulos yhteensä			0,6	0,0		-0,8	34,7	0,9	35,3
Suorat kirjaukset, määräysvallattomien hankinta							-1,1		-1,1
Määräysvallattomien omistajien omistuksen muutos								-3,3	-3,3
Rahastosiirrot		-0,1			0,1				
Osingonjako							-9,8	-1,0	-10,8
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		-0,1			0,1		-11,0	-4,2	-15,2
Oma pääoma 31.12.2011	34,0	5,7	-0,9		63,2	1,4	245,3	1,7	350,4

6) KONSERNIN TULOSLASKELMA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

Milj. euroa	10-12/ 2011	7-9/ 2011	4-6/ 2011	1-3/ 2011	10-12/ 2010
Liikevaihto	659,0	748,8	550,0	316,3	503,6
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-640,9	-684,7	-519,7	-339,1	-490,3
Poistot	9,3	13,8	9,9	5,1	7,5
Liikearvon arvonalentuminen		0,1			
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	0,4	1,5	0,2	-0,2	-0,5
Liikevoitto	9,2	51,7	20,6	-28,0	5,3
Rahoituskulut	7,5	11,0	6,5	5,4	11,2
Rahoitustuotot	1,3	4,8	1,9	3,4	6,0
Tulos ennen veroja	3,0	45,6	16,1	-30,0	0,1
Tuloverot	-3,0	-10,6	-3,8	7,1	-1,5
Jatkuvien toimintojen tulos	-0,1	35,0	12,3	-23,0	-1,4
Tulos lopetetuista toiminnoista				11,3	-0,5
Tilikauden tulos	-0,1	35,0	12,3	-11,7	-1,9
Tilikauden tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	-0,5	34,6	12,3	-11,7	-2,6
Määräysvallattomille omistajille	0,5	0,4	0,0	0,0	0,7

Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos

Jatkuvista toiminnoista	-0,03	1,76	0,63	-1,16	-0,11
Lopetetuista toiminnoista	0,00	0,00	0,00	0,57	-0,03
Tilikauden tuloksesta	-0,03	1,76	0,63	-0,59	-0,14

7) SEGMENTTI-INFORMAATIO

IFRS 8 Toimintasegmentit -standardi edellyttää, että esitettävät segmenttiedot perustuvat sisäiseen, johdolle toimitettavaan segmenttiraportointiin. Lemminkäinen-konsernissa standardin mukaisella johdolla tarkoitetaan Lemminkäinen Oyj:n toimitusjohtajaa, joka on ylin operatiivinen päätöksentekijä. Johdolle toimitettavassa segmenttiraportoinnissa esitetään liikevaihto, poistot, liikevoitto sekä varoina käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus ja myyntisaamiset.

Johdolle raportoitavat segmenttiedot on pääsääntöisesti laadittu samoilla laskentaperiaatteilla kuin konsernitilinpäätös. Segmenttiraportoinnissa ei huomioida laskennallisia eriä. Tällaisia ovat muun muassa rahoitusleasingillä hankittujen hyödykkeiden poistot ja maksuista erotetut korot sekä takuuvaramukset. Rahoitusleasingjärjestelyt on käsitelty johdon segmenttiraportoinnissa tavallisina vuokrasopimuksina, mikä poikkeaa IFRS-tilinpäätöksen laadintaperiaatteista. Osakkuusyritykset yhdistellään segmenttiraportoinnissa omistusosuuden suhteessa rivi-riviltä-menetelmällä. IFRS-tilinpäätöksessä osakkuusyritykset yhdistellään pääomaosuusmenetelmällä. Segmenttiraportoinnissa segmenttien välistä myyntiä ei kohdisteta segmenteille sen vähäisyyden vuoksi eikä sitä raportoida johdolle.

TALO = Talonrakentaminen
 INFRA = Infrarakentaminen
 TATE = Talotekniikka
 MUUT = Muut toiminnot
 ELIM = Konsernieliminointi
 SEGM = Segmentit yhteensä
 TÄSM = Täsmäytyserät
 YHT = Konserni yhteensä, IFRS

Milj. euroa 1-12/2011

	TALO	INFRA	TATE	MUUT	ELIM	SEGM	TÄSM	YHT
Liikevaihto	894,1	1 178,8	293,9	31,0	-90,4	2 307,4	-33,3	2 274,1
Poistot ja arvonalentumiset	0,7	35,6	0,9	3,1		40,4	-2,3	38,1
Liikevoitto	16,3	63,9	5,2	-16,6		68,8	-15,3	53,5

Liikevaihdon täsmäytyserät muodostuvat osakkuusyritysten pääomaosuuskäsittelystä -29,5 milj. euroa ja lopetetuista toiminnoista -3,8 milj. euroa.

Liikevoiton täsmäytyserät muodostuvat henkilöstökuluista 0,7 milj. euroa, rahoitusleasingin IFRS-käsittelystä 0,3 milj. euroa, osakkuusyritysten pääomaosuuskäsittelystä -1,0 milj. euroa ja lopetetuista toiminnoista -15,3 milj. euroa.

Milj. euroa 1-12/2010

	TALO	INFRA	TATE	MUUT	ELIM	SEGM	TÄSM	YHT
Liikevaihto	770,2	932,9	269,1	11,4	-72,6	1 911,0	-81,4	1 829,6
Poistot	2,1	34,8	0,9	1,0		38,8	-3,8	35,0
Liikevoitto	25,6	15,3	4,5	-15,6		29,7	-0,1	29,6

Liikevaihdon täsmäytyserät muodostuvat osakkuusyritysten pääomaosuuskäsittelystä -18,5 milj. euroa ja lopetetuista toiminnoista -62,9 milj. euroa.

Liikevoiton täsmäytyserät muodostuvat henkilöstökuluista -1,1 milj. euroa, rahoitusleasingin IFRS-käsittelystä 2,5 milj. euroa, osakkuusyritysten pääomaosuuskäsittelystä -0,7 milj. euroa, lopetetuista toiminnoista 0,5 milj. euroa ja muista tilinpäätösvienneistä -1,4 milj. euroa.

LIKEVAIHTO**Milj. euroa**

	1-12/ 2011	1-12/ 2010
Talonrakentaminen	894,1	770,2
Infrarakentaminen	1 178,8	932,9
Talotekniikka	293,9	269,1
Muut toiminnot	31,0	11,4
Konsernieliminointi	-90,4	-72,6
Segmentit yhteensä	2 307,4	1 911,0
Täsmäytyserät	-33,3	-81,4
Konserni yhteensä, IFRS	2 274,1	1 829,6

LIKEVOITTO**Milj. euroa**

	1-12/ 2011	1-12/ 2010
Talonrakentaminen	16,3	25,6
Infrarakentaminen	63,9	15,3
Talotekniikka	5,2	4,5
Muut toiminnot	-16,6	-15,6
Segmentit yhteensä	68,8	29,7
Täsmäytyserät	-15,3	-0,1
Konserni yhteensä, IFRS	53,5	29,6

LIKEVAIHTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN**Milj. euroa**

	10-12/ 2011	7-9/ 2011	4-6/ 2011	1-3/ 2011	10-12/ 2010
Talonrakentaminen	288,2	211,6	210,1	184,2	247,7
Infrarakentaminen	317,1	482,6	293,7	85,4	225,5
Talotekniikka	84,7	75,9	69,7	63,6	74,1
Muut toiminnot	8,8	8,3	7,4	6,5	2,9
Konsernieliminointi	-23,4	-24,7	-23,2	-19,1	-21,5
Segmentit yhteensä	675,3	753,8	557,7	320,6	528,7
Täsmäytyserät	-16,3	-5,0	-7,7	-4,3	-25,1
Konserni yhteensä, IFRS	659,0	748,8	550,0	316,3	503,6

LIKEVOITTO VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN**Milj. euroa**

	10-12/ 2011	7-9/ 2011	4-6/ 2011	1-3/ 2011	10-12/ 2010
Talonrakentaminen	15,6	1,6	2,8	-3,7	18,1
Infrarakentaminen	-3,6	50,3	24,3	-7,1	-4,9
Talotekniikka	4,3	1,6	-1,4	0,7	-1,7
Muut toiminnot	-5,9	-3,6	-3,5	-3,6	-4,6

Segmentit yhteensä	10,5	49,7	22,4	-13,8	6,7
Täsmäytyserät	-1,3	2,0	-1,8	-14,2	-1,4
Konserni yhteensä, IFRS	9,2	51,7	20,6	-28,0	5,3

VARAT

Milj. euroa	12/2011	12/2010
Talonrakentaminen	505,5	440,1
Infrarakentaminen	363,7	317,8
Talotekniikka	47,0	44,5
Muut toiminnot	50,8	46,2
Segmentit yhteensä	966,9	848,6
Segmenteille kohdistamattomat varat ja konsernieliminoinnit yhteensä	275,9	213,4
Konserni yhteensä, IFRS	1 242,8	1 062,0

8) TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	12/2011	12/2010
Oman pääoman liukuvan 12 kk:n tuotto, % ¹⁾	10,5	0,4
Sijoitetun pääoman liukuvan 12 kk:n tuotto, % ¹⁾	10,8	7,0
Liikevoitto-%	2,4	1,6
Omavaraisuusaste, %	30,8	35,0
Gearing, %	114,5	105,7
Korollinen nettovelka, milj. euroa	401,2	349,2
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa (sis. leasingostot)	84,0	59,6
Tilaukanta, milj. euroa	1 400,4	1 226,4
-josta kansainvälisen liiketoiminnan osuus, milj. euroa	482,5	294,3
Henkilöstö keskimäärin	8 421	8 314
Henkilöstö kauden lopussa	7 929	7 744
Liikevaihto milj. euroa	2 274,1	1 829,6
-josta kansainvälisen liiketoiminnan osuus, milj. euroa	780,3	543,5
% liikevaihdosta	34,3	29,7

1) Sisältää lopetettujen toimintojen vaikutuksen

9) OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	12/2011	12/2010
Tulos/osake, euroa	1,77	0,02
Oma pääoma/osake, euroa	17,75	16,55
Osinko/osake, euroa	0,50 ¹⁾	0,50
Osinko/tulos, %	28,3	yli sata
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	367,8	510,8
Kurssi kauden lopussa, euroa	18,72	26,00

Vaihto kaudella, 1000 kpl	3 367	4 172
Osakkeiden lukumäärä, 1000 kpl	19 645	19 645
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	19 645	19 124
1) Hallituksen esitys yhtiökokoukselle		

10) AINEELLISET HYÖDYKKEET

Milj. euroa	12/2011	12/2010
Hankintameno tilikauden alussa	449,0	458,3
Muuntoero	0,3	3,1
Lisäykset	47,3	32,4
Lisäykset hankituista liiketoiminnoista	26,3	7,9
Vähennykset	-58,9	-40,6
Lopetetut toiminnot		-12,2
Siirrot erien välillä	0,0	0,0
Kertyneet poistot	-256,8	-273,7
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	207,2	175,3

11) HANKITUT LIKETOIMINNOT

Kuvaus hankituista yrityksistä, liiketoiminnoista ja ostetuista omistussuosuksista

1.1.2011 ostettiin Yliveskan Putkiasennus Oy:n koko osakekanta. Yhtiö harjoittaa lämpö-, vesijohto- ja ilmastointiasennusta. Hankinnasta kirjattiin aineettomiin hyödykkeisiin tilauskannan katetta ja asiakassuhteille kohdistettua hankintamenoa. Hankintaan liittyy mahdollisia lisäkauppahintoja, joiden vuoksi lopullinen kauppahinta vahvistuu neljän vuoden kuluessa hankintahetkestä. Lisäkauppahintojen nykyarvo kirjattiin taseeseen velaksi.

26.5.2011 ostettiin Sotkamon Sora ja Sepeli Oy:n koko osakekanta. Yhtiö harjoittaa maarakennusta, kiviainesten ja betonin murskausta, kiviainesten myyntiä sekä tiestön hoitourakointia. Hankinnasta kirjattu liikearvo muodostuu markkinaosuuden lisäyksestä sekä kustannussäästöistä hankinta-, logistiikka- ja tuotantotoiminnoissa. Kauppahinta maksetaan sovitun maksuohjelman mukaisesti kolmen vuoden aikana kaupantekohetkestä. Maksamattoman osuuden nykyarvo kirjattiin taseeseen velaksi.

31.5.2011 ostettiin Mesta Industri AS:n koko osakekanta. Yhtiö on erikoistunut asfaltti- ja kiviainesliiketoimintaan. Hankinnasta kirjattiin aineettomiin hyödykkeisiin tilauskannan katetta ja asiakassuhteille kohdistettua hankintamenoa. Hankinnasta syntyi negatiivista liikearvoa varojen ja velkojen käypään arvoon arvostamisesta. Negatiivinen liikearvo kirjattiin tuloslaskelman liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Hankittujen liiketoimintojen kirjatut käyvät arvot yhdistämisen jälkeen on esitetty seuraavassa taulukossa.

Milj. euroa	Käyvät arvot yhdistämisen jälkeen 31.12.2011
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	26,5
Sijoitukset	1,0
Laskennalliset verosaamiset	4,8
Vaihto-omaisuus	7,3
Lyhytaikaiset saamiset	12,7
Rahavarat	0,3
Varat yhteensä	52,6
Eläkevelvoitteet	2,8
Laskennalliset verovelat	0,4
Lainat	0,4
Muut velat	19,0
Varaukset	4,7
Velat yhteensä	27,3
Nettovarat	25,3
Rahana maksettu hankintameno	14,4
Velaksi kirjatun kauppahinnan nykyarvo	0,6
Hankintameno yhteensä	15,0
Liikearvo	-10,3
Taseen liikearvoon kirjattu	0,8
Negatiivista liikearvoa tuloutettu tilikaudella	-11,1
Rahana maksettu kauppahinta	14,4
Hankittujen tytäryritysten rahavarat	0,3
Rahavirtavaikutus	14,1
Kuluksi kirjatut hankinnasta johtuvat menot	0,6

Hankittujen liiketoimintojen yhdistelemisestä on kirjattu liikevaihtoon 105,0 milj. euroa ja liiketulokseen 5,6 milj. euroa. Hankittujen liiketoimintojen koko vuoden liikevaihto vuonna 2011 oli noin 117,6 milj. euroa ja liiketulos noin -1,0 milj. euroa. Jos hankitut yhtiöt olisi yhdistelty konserniin vuoden alusta, olisi konsernin liikevaihto ollut 2 286,8 milj. euroa ja liiketulos 46,9 milj. euroa.

12) LOPETETUT LIIKETOIMINNOT

Konserni myi tammikuussa 2011 kattoliiketoiminnan. Myydyn yksikön toiminnan tulos ja sen luovutusvoitto olivat seuraavat:

Milj. euroa	1-12/ 2011	1-12/ 2010
Tuotot	3,8	62,9
Kulut	5,7	63,8
Tulos ennen veroja	-1,9	-0,8
Verot	0,5	0,2
Tilikauden tulos	-1,4	-0,6
Kattoliiketoiminnan luovutusvoitto ennen veroja	17,1	
Verot	-4,4	
Luovutusvoitto verojen jälkeen	12,7	
Tilikauden tulos lopetetuista toiminnoista	11,3	-0,6
Kattoliiketoiminnan rahavirrat		
Liiketoiminnan rahavirta	-1,9	
Investointien rahavirrat	-0,1	
Rahoituksen rahavirrat	2,0	
Rahavirrat yhteensä	0,0	

Kattoliiketoiminnan myynnin vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan

	31.1.2011
Aineelliset hyödykkeet	2,0
Saamiset	7,9
Vaihto-omaisuus	5,2
Ostovelat ja muut velat	-4,2
Varat ja velat yhteensä	11,0
Rahana saatu vastike	28,1

13) LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Milj. euroa	12/2011	12/2010
Myynnit osakkuusyrityksille	0,6	0,3
Ostot osakkuusyrityksiltä	13,6	4,1
Myyntisaamiset osakkuusyrityksiltä	0,0	0,0
Ostovelat osakkuusyrityksille	0,6	0,1
Lainasaamiset osakkuusyrityksiltä	0,1	0,1

14) KONSERNIN ANTAMAT VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET

Milj. euroa	12/2011	12/2010
Vakuudet omista sitoumuksista		
Annetut yritysikiinnitykset		0,4
Pantatut arvopaperit	0,0	0,3
Talletukset		0,1
Yhteensä		0,7
Takaukset		
Osakkuusyritysten puolesta	20,3	
Muiden puolesta	18,9	25,8
Yhteensä	39,2	25,8
Pantatut arvopaperit		
Muiden puolesta	0,1	0,1
Peruuttamattomien vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat		
Vuoden tai sitä lyhyemmän ajan kuluessa	13,0	15,2
Yli yhden, mutta enintään viiden vuoden kuluessa	30,8	30,4
Yli viiden vuoden kuluessa	13,4	17,5
Yhteensä	57,2	63,0
Investointien ostositoumukset	7,2	7,1
Johdannaisopimukset		
Valuuttatermiinit		
Nimellisarvo	71,0	48,9
Käypä arvo	-0,8	-0,9
Koronvaihtosopimukset		
Nimellisarvo	35,7	58,1
Käypä arvo	-1,6	-2,6
Hyödykejohdannaiset		
Määrä, Mt	7 600	21 350
Nimellisarvo	3,5	8,0
Käypä arvo, €	0,2	0,1

Sopimusten käypä arvo on tilinpäätöspäivän markkinahinnan perusteella laskettu voitto tai tappio sopimuksen sulkemisesta.

15) OIKEUDENKÄYNNIT

Korkein hallinto-oikeus (KHO) määräsi vuonna 2009 kotimaisille asfalttialan yrityksille kilpailunlainsäädännön rikkomuksista seuraamusmaksun.

Käräjäoikeudessa oli vuoden 2011 lopussa vireillä yhteensä 40 kunnan ja Suomen valtion (Liikennevirasto) Lemminkäistä ja muita asfalttialan yhtiötä vastaan nostamat vahingonkorvauskanteet. Kantajat katsovat, että kilpailunrajoituksilla on aiheutettu niille vahinkoa. Lemminkäistä vastaan esitettyjen kannevaatimusten pääomamäärä on tällä hetkellä yhteensä noin 117 milj. euroa. Vaatimusten määrä on noussut aikaisempaan nähden noin 15 milj. eurolla Liikenneviraston muutettua kannettaan. Kanteissa esitetyt vaatimukset ovat määriltään ja perusteiltaan toisistaan poikkeavia.

KHO:n vuonna 2009 antama päätös ei merkitse sellaisenaan, että Lemminkäinen tai jotkin muut asfalttialan yhtiöt olisivat aiheuttaneet asfalttiurakoiden tilaajille vahinkoa. Päätös ei koske niitä yksittäisiä urakkasopimuksia, joihin kantajat ovat ilmoittaneet vetoavansa vaatimustensa tueksi. Päätös ei koske myöskään yksittäisten urakoiden hinnoittelua, eikä KHO ole tutkinut väitettä, jonka mukaan urakoissa olisi peritty markkinahinnasta poikkeavaa ns. ylihintaa.

Lähtökohtaisesti Lemminkäinen pitää vahingonkorvauskanteita perusteettomina. Kanteet käsitellään käräjäoikeuden määräämässä järjestyksessä ja aikataulussa. Oikeudenkäyntien valmistelustunnot aloitettiin tammikuussa 2012, mutta tarkempi prosessiaikataulu ja tuomioiden antamisajankohdat eivät ole toistaiseksi tiedossa.

Käräjäoikeudessa vireillä olevista kuntien ja Liikenneviraston kanteista ja niiden sisältämistä vaatimuksista ei ole tehty varauksia.

Lemminkäinen tiedottaa asiasta myös jatkossa osavuosisikatsausten yhteydessä tai tarvittaessa erikseen.